

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ա. Ա. Բարսեղյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3

«12» սեպտեմբեր 2023 թ.

ԱՍ/Բ-081 ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐ և ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ մեթոդիկա ՄԵԹՈՂԻԿԱ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

/Դասիչ, դասընթացի անվանում/

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.09.6 - «Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզումներ»

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Արվեստի և սպորտի ամբիոն

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

Առկա/հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

առկա-4-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ

Դասխոս(ներ)՝

Զ. Էվոյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ՝ zavenevovan@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	6
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	6
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	7
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	7
9.	Ուսումնառության մեթոդները	9
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	9
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	10
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	12
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	14
12.3.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	18
14.	Գնահատում.....	20
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	22
14.2.	Հարցաշար.....	24
14.3.	Գնահատման չափանիշներ.....	25
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	26

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

<<Շարժական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա>՝ առարկան նախատեսված է ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտային մարզում՝ մասնագիտության 4-րդ կուրսի ուսանողների համար, որը դասավանդվում է 7-րդ կիսամյակում: Այն կազմված է 10 ժամ դասախոսությունից, 32 ժամ գործնական և 48 ժամ ինքնուրույն պարապմունքներից: Ուսանողները տիրապետում են շարժախաղերի միջոցներին, մեթոդներին, նրանց ազդեցությունների և կիրառման կարգին, շարժախաղերի առանձնահատկությունների մասին: Գաղափար են կազմում շարժախաղերի ծագման և զարգացման պատմական էտապներին, խաղի կանոններին: Ուսումնասիրում են շարժախաղերի վարժությունների կատարման տեխնիկային, խաղի՝ որպես դասի կազմակերպման մեթոդոլոգիային:

011401.09.06.-ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՎՄՊՈՐՏԱՅԻՆ

ՄԱՐԶՈՒՄՆԵՐ մասնագիտության բակալավրի դասավանդման գործընթացում <<Շարժական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա>> առարկայի դասընթացը խիստ կարևոր և մասնագիտական է: Այն հնարավորություն է ընձեռում ուսանողներին զինելու հատուկ գիտելիքներով, որոնց տիրապետումը ապագա ուսուցիչներին հնարավորություն կընձեռնի ինքնուրույնաբար կառուցելու և կազմակերպելու ֆիզիկական դաստիարակության ուսումնական և արտադասարանական պարապմունքները:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

1.1. *Դասընթացի նպատակն է* Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգաբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելու ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու պաշտպանությանը:

1.2. *Դասընթացի խնդիրներն են* Նպաստել ազգաբնակչության տաբեր տարիքի և սեռի մարդկանց օրգանիզմի ձևի և ֆունկցիաների համակողմանի զարգացմանը, ուսուցանել կյանքին անհրաժեշտ շարժողական ընդունակություններ, նպաստել օրգանիզմի վերականգնողական գործընթացները, սովորույթ ձևավորել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով մշտապես զբաղվելու ցանկությամբ, հաղորդել գիտելիքներ

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

շարժախաղերի ներգործությունների օրինաչափությունների վերաբերյալ, մարզվողների մոտ ձևավորել բարոյակամային, գեղագիտական հասկություններ: Դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:

2. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

Տվյալ դասընթացն ուսումնասիրելուն զուգընթաց ուսանողը պետք է ուսումնասիրի և տիրապետի հետևյալ դասընթացները՝ մարդու անատոմիա, մարդու և ֆիզիկական դաստիարակության ֆիզիոլոգիա, տարիքային ֆիզիոլոգիա, դպրոցական և ֆիզդաստիարակության հիգիենա, կենսաքիմիա, ֆոտ և մեթոդիկա, մարմնամարզություն, մարզախաղեր, ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի պատմություն, մանկավարժություն, հոգեբանություն, ֆ/կ-ի և սպորտի հոգեբանություն, ֆ/կ-ի և սպորտի մանկավարժություն:

3. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Շարժական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

ուսանողը պետք է իմանա.

- ✓ պատկերացում կկազմի շարժական խաղերի միջոցների և մեթոդների վերաբերյալ,
- ✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում շարժախաղերի ազդեցության ոլորտի մասին,
- ✓ կտիրապետի շարժախաղերի հիմնական հասկացություններին,
- ✓ տիրապետի շարժախաղերի ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը,
- ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր համակարգերին,
- ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին,
- ✓ կարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,

ուսանողը պետք է կարողանա.

- ✓ Ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն,
- ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում,
- ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում,
- ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն
Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:

ուսանողը պետք է տիրապետի.

- մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,
- նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,
- որակի մասին հոգացություն,

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

- թիմում աշխատելու,
- գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Շնորհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)`

- վերլուծության և համադրության կարողություն (ԳԿ -1),
- կազմակերպչական կարողություն (պլանավորում, կազմակերպում,ղեկավարում,վերահսկում) (ԳԿ-2),
- հենքային ընդհանուր գիտելիքների տիրապետում (ԳԿ - 3),
- պետական լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն (ԳԿ - 4),
- համակարգչային տարրական հմտություններ (ԳԿ - 5),
- տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում,վերլուծում)(ԳԿ - 6),
- որոշումներ կայացնելու կարողություն (ԳԿ - 7),

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)`

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն (ՀԳԿ -1),
- հետազոտական կարողություն (ՀԳԿ -2),
- ուսումնառության կարողություն (ՀԳԿ -3),
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն (ՀԳԿ -4),
- ինքնուրույն աշխատելու կարողություն (ՀԳԿ -5),
- մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու(ՀԳԿ -6),
- տրամաբանական նոր գաղափարներ առաջ քաշելու(ՀԳԿ -7),,
- որակի մասին հոգացություն(ՀԳԿ -8),
- թիմում աշխատելու(ՀԳԿ -9),
- գնահատման գործիքների կիրառելու(ՀԳԿ -10),
- նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու(ՀԳԿ -11),

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- ծանոթլինիժամանակակից և ազգային շարժախաղերի հիմնախնդիրներին և հայեցակարգերին,
- տիրապետի շարժական խաղերի հիմնական բովանդակություններին,
- տեղեկացված լինի շարժախաղերի ժամանակակից տեխնոլոգիաներին, բնագավառի նորություններին, գիտական նվաճումներին,
- իմանա շարժախաղերի կիրառման մեխանիզմներին և ձևակերպման տեխնոլոգիաներին

4. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Շարժական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում նաև մագիստրատուրայում կրթությունը շարունակելու, ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

5. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/ 90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ		Ժամաքանակ
	1-ին կիսամյակ	2-րդ կիսամյակ	
Դասախոսություն	10		
Գործնական աշխատանք	32		
Սեմինար պարապմունք			
Լաբորատոր աշխատանք			
Ինքնուրույն աշխատանք	48		
Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ քննություն)	ստուգարք		

6. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված,

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Ձեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցագրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

7. **Դասավանդման մեթոդներներն են**⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

8. Ուսումնառության մեթոդներն են⁷՝ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1	Ներածություն: Հիմնական հասկացությունների և հաղորդման սին	2		2		2
2	Շարժախաղերի նպատակը և խնդիրները	2		2		2
3	Շարժախաղերի բնութագրերը և բովանդակությունները Խաղերի տեսակները, ձևերը, դրանց անցկացման պայմանները և պահանջները:	2		2		2
4	Շարժախաղերը որպես շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց	2		2		2
5	Շարժախաղերի դերը սպորտային մարզման պարապմունքներում	2		2		2
6	Շարժախաղերը դպրոցականի օրվա ռեժիմում: Խաղերի կազմակերպում և անցկացում:			2		2
7	Շարժախաղերը տարրական դասարաններում:			2		2
8	Էստաֆետաներ՝ մարզական առարկաներով և առանց առարկաների:			2		2
9	Շարժախաղեր՝ միջին դասարանների համար:			2		4

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

10	Շարժախաղեր՝ բարձր դասարանների համար:			2		4
11	Շարժախաղեր՝ բասկետբոլի, հանդբոլի, վոլեյբոլի, ֆուտբոլի տարրերով:			2		4
12	Շարժախաղեր՝ ուժի և արագաշարժության մշակման համար:			2		4
13	Շարժախաղեր՝ ճկունություն, ճարպկություն մշակելու համար:			2		4
14	Շարժախաղեր՝ դիմացկունություն մշակելու համար:			2		4
15	Ձմեռային շարժական խաղեր:			2		4
16	Ուրախ ստարտերի կազմակերպման և անցկացման մեթոդիկան			2		4
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		10		32		48

10. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Վ.Ղ. Կարապետյան՝ Շարժախաղեր՝	Երևան 2001թ.
2.	Ե. Կալաջյան՝ Շարժախաղերի կիրառման մեթոդիկան բասկետբոլում՝	Երևան 2012թ.
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://opac.flib.sci.am/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=108794	2016 թ

11. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

11.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/ h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
IV կուրս, I կիսամյակ				
1.	Շարժական խաղերի կազմակերպումը և անցկացումը	Շարժական խաղերի տեսակները, դրանց առանձնահատկությունները, կազմակերպման հանար անհրաժեշտ պայմանները և պահանջները	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,
2.	Շարժական խաղերը առաջին- երկրորդ և երրորդ – չորրորդ դասարաններում	Ցածր դպրոցահասակ տարիքի երեխաների շարժական խաղերի կազմակերպումը՝ ըստ նրանց ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,
3.	Էստաֆետաները մարզական գործիքներով և առանց գործիքների	Էստաֆետային խաղերի բովանդակությունը և կազմակերպման առանձնահատկությունները, էստաֆետաներ՝ օգտագործելով մարզական գործիքներ և առանց գործիքների	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,
4.	Շարժական խաղերը միջին դասարանների համար	Շարժական խաղեր միջին դպրոցահասակ երեխաների համար, այդ խաղերի տեսակները և կազմակերպման ձևերը	2	
5.	Խաղեր բարձր դասարանցիների համար	Շարժական խաղեր բարձր դպրոցահասակ երեխաների համար, այդ խաղերի տեսակները և կազմակերպման ձևերը	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2,

11.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/ h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքան ակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
IV կուրս, I կիսամյակ					
1.	Ներածություն: Հիմնական հասկացությունների և սահմանափակումներ	Շարժողական կարողություններից հմտությունների ձևավորման մանկավարժական և ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները:	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
2.	Շարժախաղերի և պատակերի խնդիրները	Շարժողական ընդունակությունների տարիքային առանձնահատկությունները և զարգացման փուլերը: Ուժի, արագաշարժության, դիմացկունության ճկունության, ճարպկության մշակման միջոցները և մեթոդները:	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
3.	Շարժախաղերի բնութագրերը և բովանդակությունները Խաղերի տեսակները, ձևերը, դրանց անցկացման պայմանները և պահանջները:	Ֆիզիկական դաստիարակության արտադասարանական աշխատանքների նշանակությունը, բովանդակությունը, կազմակերպման ձևերը	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
4.	Շարժախաղերը որպես շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց	«Ֆիզիկական կուլտուրա» առարկայի ծրագրային բաժինների նպատակը, խնդիրները, բովանդակությունը կրտսեր, միջին, ավագ դպրոցներում: Տեսական և գործնական ծրագրային բաժինների վերլուծությունը:	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
5.	Շարժախաղերի դերը սպորտային մարզման	Դպրոցում Ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպման	2	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	պարապմունքներում	ձևերի բովանդակությունը, նշանակությունը, կազմակերպման մեթոդիկան: Դասի տիպեր:		Վարժությունների կատարում:	ԼԳ-1,2
6.	Շարժախաղերը դպրոցականի օրվա ռեժիմում: Խաղերի կազմակերպում և անցկացում:	Պլանավորման աշխատանքների նշանակությունը, ձևերը: Դասի պլան-կոնսպեկտի կազմման մեթոդիկան:	2		

11.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
IV կուրս, I կիսամյակ						
1.	Շարժական խաղերի կազմակերպումը և անցկացումը Շարժողական ընդունակությունների ձևավորում և զարգացում, աշխատունակության բարձրացում	Շարժական խաղերի տեսակները, դրանց առանձնահատկությունները, կազմակերպման հանար անհրաժեշտ պայմանները և պահանջները	Ինքնուրույն և աշխատանք համացանցում	Սեպտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,
2.	Շարժական խաղերը առաջին- երկրորդ, երրորդ- չորրորդ դասարաններում	Ցածր դպրոցահասակ տարիքի երեխաների շարժական խաղերի կազմակերպումը՝ ըստ նրանց ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Հոկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3.	Էստաֆետաները մարզական գործիքներով և առանց գործիքների	Էստաֆետային խաղերի բովանդակությունը և կազմակերպման անառնանահատկությունները, էստաֆետաներ՝ օգտագործելով մարզական գործիքներ և առանց գործիքների	Զեկույց	Նոյեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,
4.	Շարժական խաղերը միջին դասարանների համար	Շարժողական ընդունակությունների ձևավորում և զարգացում, աշխատունակության բարձրացում: Շարժական խաղեր միջին դպրոցահասակ երեխաների համար, այդ խաղերի տեսակները և կազմակերպման ձևերը	Ռեֆերատ	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Գրավոր	ՀՏՊ-1,2 ԼԳ-1,
5.	Խաղեր բարձր դասարանցիների համար	Շարժական խաղեր բարձր դպրոցահասակ երեխաների համար, այդ խաղերի տեսակները և կազմակերպման ձևերը	Հարցազրույց	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների, գործնական պարապունքների ժամանակ դիդակտիկ նյութերի, նկարների, ումումնագիտական տեսաֆիլմերի, գծապատկերների ցուցադրում:
Սարքեր, սարքավորումներ	Ուսանողի աշխատանք համակարգչի հետ:
Գործնական	Դասընթացի համար պահանջվող նյութեր:
Այլ	

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

13. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

13.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

13.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է՝

2 ընթացիկ ստուգմամբ՝ մինչև 20-ական միավոր (գումարային մինչև 40 միավոր)/ բանավոր:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁵

13.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Հինմական հասկացությունների շարժական խաղերի մասին:
2. Խաղի ծագումը:
3. Տարրական շարժական խաղեր:
4. Շարժական խաղերը որպես իզիկական դաստիարակության մրջոց:
5. Շարժական խաղերը որպես իզիկական դաստիարակության մեթոդ:
6. Ազատ և ստեղծագործական խաղեր:
7. Սահմանված կանոններով կազմակերպվող խաղեր:
8. Թիմային շարժական խաղեր:
9. Պարզ, ոչ թիմային խաղեր:
10. Շարժական խաղերի դասակարգումը:
11. Գիտնականները և մանկավարժները խաղի մասին:
12. Շարժական խաղերի մանկավարժական նշանակությունը և նրանց բնութագրիչը:
13. Շարժական խաղերի հիգենիկ նշանակությունը:
14. Շարժական խաղերի առողջական նշանակությունը:
15. Շարժական խաղերի կրթական նշանակությունը:
16. Շարժական խաղերի դաստիարակչական նշանակությունը:
17. Կրթությունը դպրոցական տարիքի երեխաների շարժական խաղերի բնութագրիչը:
18. Դեռահասների շարժական խաղերի բնութագրիչը:
19. Խաղի ղեկավարի հիմնական խնդիրները:
20. Խաղի անցկացման նպատարաստումը:
21. Խաղացողների կազմակերպումը:
22. Խաղի ընթացքի ղեկավարումը:
23. Խաղի արդյունքների ամփոփումը:

¹⁵ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

24. Շարժողական որոկների դաստիարակումը շարժական խաղերի միջոցով:
25. Շարժական խաղերը 1-3 դասարաններում:
26. Շարժական խաղերը 4-6 դասարաններում:
27. Շարժական խաղերը 7-8 դասարաններում:
28. Շարժական խաղերը 9-10 դասարաններում:
29. Շարժական խաղերի կազմակերպումը հանգստի զբոսանքներում:
30. Շարժական խաղերի դերը նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար:
31. Շարժական խաղերը որպես մարզիկի բարոյա-կամային պատրաստականության միջոց:
32. Շարժական խաղերը որպես մարզիկի էմոցիոնալ վիճակի կազմակերպման միջոց:
33. Խաղային քարտերի լրացում:
34. Շարժական խաղերի հիմնական խնդիրները:
35. Շարժական խաղերի անցկացման մեթոդական դպրոցական դասի ընթացքում:
36. Պատանիների և աղջիկների շարժական խաղերի բնութագիրը:
37. Շարժական խաղ ընտրած մարզաձևից /յուրաքանչյուր տոմսում:

Ա) 1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Հինմական հասկացությունների շարժական խաղերի մասին:
2. Խաղի ծագումը:
3. Տարրական շարժական խաղեր:
4. Շարժական խաղերը որպես իզիկական դաստիարակության միջոց:
5. Շարժական խաղերը որպես իզիկական դաստիարակության մեթոդ:
6. Ազատ և ստեղծագործական խաղեր:
7. Սահմանված կանոններով կազմակերպվող խաղեր:
8. Թիմային շարժական խաղեր:
9. Պարզ, ոչ թիմային խաղեր:

10. Շարժական խաղերի դասակարգումը:
11. Գիտնականները և մանկավարժները խաղի մասին:
12. Շարժական խաղերի մանկավարժական նշանակությունը և նրանց բնութագրիչը:
13. Շարժական խաղերի հիգենիկ նշանակությունը:
14. Շարժական խաղերի առողջական նշանակությունը:
15. Շարժական խաղերի կրթական նշանակությունը:

Բ) 2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված հարցեր.

1. Շարժական խաղերի դաստիարակչական նշանակությունը:
2. Կրթւեր դպրոցական տարիքի երեխաների շարժական խաղերի բնութագիրը:
3. Դեռահասների շարժական խաղերի բնութագիրը:
4. Խաղի ղեկավարի հիմնական խնդիրները:
5. Խաղի անցկացման նպատարաստումը:
6. Խաղացողների կազմակերպումը:
7. Խաղի ընթացքի ղեկավարումը:
8. Խաղի արդյունքների ամփոփումը:
9. Շարժողական որոկների դաստիարակումը շարժական խաղերի միջոցով:
10. Շարժական խաղերը 1-3 դասարաններում:
11. Շարժական խաղերը 4-6 դասարաններում:
12. Շարժական խաղերը 7-8 դասարաններում:
13. Շարժական խաղերը 9-10 դասարաններում:
14. Շարժական խաղերի կազմակերպումը հանգստի զբոսանքներում:
15. Շարժական խաղերի դերը նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար:
16. Շարժական խաղերը որպես մարզիկի բարոյա-կամային պատրաստականության միջոց:
17. Շարժական խաղերը որպես մարզիկի էմոցիոնալ վիճակի կազմակերպման միջոց:
18. Խաղային քարտերի լրացում:

19. Շարժական խաղերի հիմնական խնդիրները:
20. Շարժական խաղերի անցկացման մեթոդական դպրոցական դասի ընթացքում:
21. Պատանիների և աղջիկների շարժական խաղերի բնութագիրը:
22. Շարժական խաղ ընտրած մարզաձևից /յուրաքանչյուր տոմսում:

13.4. Գնահատման չափանիշները¹⁶.

- Տեսական գիտելիքները –բանավոր:
 - Գործնական աշխատանքները – բանավոր:
- 3 կրեդիտ - 2 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 20 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 20 միավոր)
- Ինքնուրույն աշխատանքը – գրավոր/բանավոր:
- 1 ինքնուրույն աշխատանքի համար առավելագույնը՝ 20 միավոր:

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

**«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

**Կրթական ծրագիր՝ 011401.09.6 - «Ֆիզիկական դաստիարակություն
և սպորտային մարզումներ»**
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/Բ-081- «Շարժական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 7-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգաբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելու ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու պաշտպանությանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ պատկերացում կկազմի շարժական խաղերի միջոցների և մեթոդների վերաբերյալ, ✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում շարժախաղերի ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ կտիրապետի շարժախաղերի հիմնական հասկացություններին, ✓ տիրապետի շարժախաղերի ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը, ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր համակարգերին, ✓ կտիրապետեն ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, ✓ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա 			

	<p>մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործունեությունում <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ➤ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ➤ որակի մասին հոգացություն, ➤ թիմում աշխատելու, ➤ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն, ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Ներածություն: Հիմնական հասկացությունների խաղերի մասին</p> <p>Թեմա 2. Շարժախաղերի նպատակը և խնդիրները</p> <p>Թեմա 3. Շարժախաղերի բնութագրերը և բովանդակությունները, Խաղերի տեսակները, ձևերը, դրանց անցկացման պայմանները և պահանջները:</p> <p>Թեմա 4. Շարժախաղերը որպես շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց</p> <p>Թեմա 5. Շարժախաղերի դերը սպորտային մարզման պարապմունքներում</p> <p>Թեմա 6. Շարժախաղերը դպրոցականի օրվա ռեժիմում: Խաղերի կազմակերպում և անցկացում:</p> <p>Թեմա 7. Շարժախաղերը տարրական դասարաններում:</p> <p>Թեմա 8. Էստաֆետաներ՝ մարզական առարկաներով և առանց առարկաների:</p>

Թեմա 9. Շարժախաղեր՝ միջին դասարանների համար:
 Թեմա 10. Շարժախաղեր՝ բարձր դասարանների համար:
 Թեմա 11. Շարժախաղեր՝ բասկետբոլի, հանդբոլի, վոլեյբոլի,ֆուտբոլի տարրերով:
 Թեմա 12. Շարժախաղեր՝ ուժի և արագաշարժության մշակման համար:
 Թեմա13. Շարժախաղեր՝ ճկունություն, ճարպկություն մշակելու համար:
 Թեմա 14. Շարժախաղեր՝ դիմացկունություն մշակելու համար:
 Թեմա 15. Ձմեռային շարժական խաղեր:
 Թեմա 16. Ուրախ ստարտերի կազմակերպման և անցկացման մեթոդիկան

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A+
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A-
«Լավ» (4)	81-85	B+

	«Լավ» (4)	76-80	B
	«Լավ» (4)	71-75	B-
	«Բավարար» (3)	67-70	C+
	«Բավարար» (3)	62-66	C
	«Բավարար» (3)	40-61	C-
	«Անբավարար»	0-39	D
	«Ստուգված»	40-100	S
	«Չստուգված»	0-39	U

Գրականություն	<p>Պարտադիր- Ե. Լ. Դավթյան, «Բասկետբոլ», Երևան</p> <p>Ե. Լ. Դավթյան, «Հարձակողական տակտիկական գործողությունները բասկետբոլում», Երևան</p> <p>Հ. Դ. Ռոստոմյան, Դ. Գ. Սուրադյան «Բասկետբոլ խաղի պաշտոնական կանոններ», Երևան,</p> <p>Д. И. Нестеровский «Баскетбол», Москва, «Академия»</p> <p>Յու. Գ. Գրիգորյան, Հ. Ս. Մինասյան «Ֆիզիկական Կուլտուրա» առարկայի չափորոշիչ և ծրագիր», Երևան,</p> <p>К. А. Герасумов, В. М. Климов, М. А. Гусева «Физическая культура» баскетбол», Новосибирск</p> <p>Ֆ. Գ. Ղազարյան «Սպորտային պատրաստության տեսություն և մեթոդիկա», Երևան</p> <p>Ֆ. Գ. Ղազարյան «Դպրոցականների շարժողական հատկությունների մշակման առանձնահատկությունները ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին», Երևան, «Լույս »</p> <p>Լրացուցիչ-Партнов Ю. М «Баскетбол», -М., Просвещение</p> <p>Коузи Б., Пауэр Ф. «Бскетбол. Концепции и анализ »-Ф. И. С.,</p>
----------------------	--